

Raadsvoorstel

Onderwerp: Cultuurvisie 2025-2033

Datum collegevergadering	7 oktober 2025	Ambtenaar	M.L. Stam
Zaaknummer	2042066	Telefoon	+31255729904
Portefeuillehouder(s)	S. Smeets	E-mailadres	MLStam@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

-
1. De Cultuurvisie 2025-2033 *Kunst en cultuur kunnen méér* vast te stellen.

Samenvatting

De gemeente Velsen heeft een nieuwe cultuurvisie: *Kunst en cultuur kunnen méér*. Deze visie vervangt de vorige: *Beleef cultuur in Velsen!*

In de nieuwe visie staat dat kunst en cultuur vanzelfsprekend horen bij het dagelijks leven. Iedereen in Velsen moet mee kunnen doen. Leeftijd, achtergrond of een beperking mogen geen reden zijn om niet mee te doen aan kunst en cultuur, op school of in de vrije tijd.

Jongeren krijgen meer culturele activiteiten in hun eigen wijk. De gemeente stimuleert talentontwikkeling via diverse kunstdisciplines.

Culturele organisaties werken aan meer diversiteit en inclusie. Gemeente en organisaties zorgen voor een eerlijke verdeling. De gemeente gaat de schouwburg vernieuwen naar het culturele hart van Velsen.

Musea en erfgoed krijgen steun om verhalen van en over Velsen(aren) te borgen. De gemeente werkt samen met scholen, welzijnsorganisaties, toerisme en de regio IJmond.

Tot slot maakt de gemeente het aanvragen van subsidie makkelijker. Het beschikbare subsidiebudget van kunst en cultuur is ondergebracht bij het sociaal domein. De subsidievoorwaarden worden vernieuwd en afgestemd op de cultuurvisie.

Inleiding

GEMEENTE VELSEN

De gemeente Velsen had van 2020 tot en met 2024 een cultuurvisie met de naam *Beleef cultuur in Velsen!*. Die visie is nu aan vernieuwing toe. Velsen maakt een nieuwe visie voor de periode 2025 tot en met 2033.

De DSP-groep heeft geholpen met het onderzoek en de opbouw van de nieuwe visie. De eerste versie is gedeeld met culturele organisaties die subsidie krijgen, zodat zij feedback konden geven.

De vorige cultuurvisie had vier uitgangspunten:

- cultuur is er voor iedereen
- aansluiten bij wat inwoners nodig hebben
- cultuur moet zichtbaar en levendig zijn
- blijven vernieuwen

Daarnaast waren er vijf thema's:

- talentontwikkeling
- cultuureducatie
- goede voorzieningen
- samenwerking met andere gebieden
- cultuur beleven in Velsen

De gemeente heeft al veel bereikt. Zo is er een nieuwe bibliotheek geopend, is de verbouwing van de Stadsschouwburg gestart, is er een tijdelijk theater in het Haventheater en heeft de gemeente het Pieter Vermeulen Museum ondersteund bij de verhuizing naar een nieuwe locatie.

Sinds de vorige visie zijn er nieuwe plannen van de gemeenteraad en het college. Die hebben invloed op de nieuwe cultuurvisie. De raad wil meer aandacht voor cultuureducatie, de rol van de Stadsschouwburg en de samenwerking tussen kunst, cultuur en andere gebieden.

Beoogd doel en effect van het besluit

Meer aandacht voor cultuureducatie en jongeren. De gemeente Velsen wil nog meer doen voor kinderen en jongeren, onder andere met cultuureducatie. Ook kijkt de gemeente naar de rol van de Stadsschouwburg en hoe kunst en cultuur samenwerken met inclusie, jeugd & onderwijs, welzijn en toerisme.

De komende zeven jaar ligt de focus op cultuureducatie voor kinderen en op cultureel aanbod voor jongvolwassenen. Door jongeren een passend aanbod te geven via culturele instellingen, draagt de gemeente bij aan een brede ontwikkeling van de jonge Velsenaren.

Argumenten

De argumenten voor het vaststellen van de cultuurvisie zijn:

Kunst en cultuur zijn essentieel voor een sterke samenleving: Ze bevorderen gezondheid, leefbaarheid, kansengelijkheid, talentontwikkeling en economische groei. Zonder geactualiseerde visie mist de aansluiting op de behoeftes van bewoners.

Door de visie *Kunst en cultuur kunnen méér* vast te stellen komen inwoners met elkaar in aanraking en wordt Velsen nog aantrekkelijker om te wonen, werken en recreëren. Zonder actualisatie komt de levendigheid niet voldoende in het zicht.

GEMEENTE VELSEN

Iedereen kan meedoen. Daarom zet de visie in op inclusie: ongeacht leeftijd, achtergrond, inkomen of beperking. Er is aandacht voor inclusiviteit, diversiteit en participatie. Door scherp te blijven op de toegankelijkheid borgen we dat cultuur voor iedereen is. Zonder nieuwe visie ligt daar onvoldoende aandacht op bij uitvoerders.

De visie heeft cultuureducatie als speerpunt. Vroeg kennismaken met cultuur vergroot vaardigheden en kansen. Scholen worden gestimuleerd om een cultuurvisie te ontwikkelen en cultuureducatie te verankeren. Als we scholen niet stimuleren om een visie vast te leggen raakt het op de achtergrond wat ten nadeelen is voor kinderen.

Jongeren krijgen extra aandacht; er komt meer aanbod in wijken, met cultuurcoaches en programma's die aansluiten bij hun leefwereld. Talentontwikkeling wordt actief ondersteund via muziek, dans, theater en erfgoed. Zonder wijkgericht werk van de CultuurCoach krijgt niet elke jongere dezelfde kans. Dat staat haaks op de leus dat cultuur voor iedereen toegankelijk is.

De Code Diversiteit & Inclusie en Fair Practice worden gebruikt als leidraad voor culturele organisaties om eerlijk, duurzaam en inclusief te werken. Subsidies worden gekoppeld aan deze gedragscodes. Als we dit niet doen is er voor culturele organisaties minder belang om hier mee bezig te zijn wat het aanbod exclusief kan maken.

Cultureel erfgoed en musea versterken de identiteit van Velsen. Musea krijgen steun om verhalen van Velsen zichtbaar te maken. Erfgoed wordt ingezet als brug tussen verleden en toekomst. Zonder verhalen uit het verleden is hebben we minder kans om te reflecteren en verminderen we het aanbod in perspectieven wat de polarisatie vergroot.

Samenwerking is cruciaal voor een verbonden cultureel werkveld. Er wordt samengewerkt met scholen, welzijn, toerisme, IJmondgemeenten en de Metropoolregio Amsterdam. Zonder verbinding onderling staat cultuur op zichzelf en wordt de beleving van cultuur in klein gezelschap ervaren.

Met de jaarlijkse VelsenTop stimuleren wij de aansluiting tussen cultuur, toerisme en horeca. Als we de cultuurtop zoals voorgaande jaren hadden gefaciliteerd was er minder aansluiting met ondernemers uit de regio geweest.

Subsidie aanvragen wordt eenvoudiger. Het is daardoor toegankelijker en doelgerichter aan te vragen. Als we de aanvraagprocedure houden zoals deze nu is wordt de kans voor nieuwe initiatieven niet groter.

Er komt ruimte voor nieuwe initiatieven en meerjarige subsidies. Zonder de continuïteit te waarborgen met meerjarige subsidies hebben culturele organisaties die afhankelijk zijn van de subsidie geen perspectief waaraan ze kunnen bouwen.

De voortgang van de visie wordt actief gevolgd en bijgestuurd waar nodig door monitoring en evaluaties. Zonder monitoren kunnen we onze koers niet bijstellen naar het gewenste resultaat.

Alternatieven

Een alternatief is dat er geen nieuwe cultuurvisie wordt vastgesteld en wij doorgaan met de visie van 2020-2024.

GEMEENTE VELSEN

De afweging om een de visie te actualiseren is dat er knelpunten zijn die niet benoemd zijn in de oude visie; We lopen tegen beperkte middelen aan en stijgende kosten die wij niet kunnen dekken binnen de begroting van kunst en cultuur.

Risico's

De gemeente Velsen heeft grote plannen voor kunst en cultuur. Maar er zijn ook financiële risico's:

- **Te weinig geld voor alle plannen:** Er zijn veel ideeën, maar het meeste geld gaat naar vaste subsidies. Daardoor is er weinig ruimte voor nieuwe projecten.
- **Hoge kosten voor gebouwen:** Het onderhoud van culturele gebouwen en de huur wordt steeds duurder. Hierdoor blijft er minder geld over voor activiteiten.
- **Weinig ruimte voor nieuwe initiatieven:** Een vaste groep instellingen krijgt subsidie. Als de gemeente de verdeling verandert of verlaagt, heeft dat gevolgen voor de bedrijfsvoering van deze organisaties.
- **Wettelijke regels voor subsidies:** De gemeente moet zich houden aan juridische regels bij het aanpassen van subsidieregelingen.
- **Langdurige subsidies:** Deze moeten eerlijk en volgens de wet worden geregeld.
- **Verkoop van gebouwen:** Als culturele organisaties hun plek verliezen en er geen alternatief is, komen organisaties op straat te staan. Dit kan het voortbestaan van de organisaties bedreigen.
- **Digitalisering van erfgoed:** Dit moet voldoen aan de privacywet (AVG).
- **Toegankelijkheid van gebouwen en programma's:** Ook hier gelden wettelijke eisen.
- **Kunstcollectie niet zichtbaar:** Veel kunst ligt opgeslagen. Restauratie is duur en er is geen geld voor. Daardoor is erfgoed minder zichtbaar.

Wat doet de gemeente om deze risico's te beperken?

- In 2026 bekijkt de gemeente of de verdeling van subsidies nog past bij de doelen.
- De gemeente zoekt naar nieuwe subsidiegelden.
- Subsidie aanvragen bij de gemeente wordt makkelijker met een stappenplan en een video.
- Culturele organisaties worden aangemoedigd om ook geld aan te vragen bij andere fondsen.
- Samenwerking met welzijnsorganisaties en regionale partners zorgt voor een sterkere financiële basis.
- Aanpassingen aan subsidieregelingen gebeuren altijd volgens de wet.
- Organisaties krijgen hulp bij het toepassen van de *Fair Practice Code* en de *Code Diversiteit & Inclusie*, via bijeenkomsten en monitoring.

Programma

Programma 3 – Wonen en leven in Velsen

Raadsprogramma thema 12 Kunst en Cultuur – Cultuur is voor iedereen

Kader

- Subsidieregeling Sociaal Domein
- Cultuurvisie *Beleef cultuur in Velsen! 2020-2024*
- Raadsakkoord 2022-2026

GEMEENTE VELSEN

Participatie en inspraak

In de aanloop naar de nieuwe cultuurvisie heeft de externe adviesgroep DSP, informatie opgehaald; culturele organisaties en beleidsmedewerkers zijn geïnterviewd om de haken en ogen van de oude visie te bespreken. Met de opgehaalde informatie is de visie geactualiseerd. De eerste versie van de visie 2025-2033 is langs culturele organisaties gegaan voor feedback. De raad is betrokken geweest op 16 januari 2025 met een adviserende sessie.

Financiële consequenties

Het uitgangspunt is om de activiteiten bij de nieuwe visie binnen het budget uit te voeren. Er kunnen wijzigingen in de verdeling ontstaan.

Uitvoering van besluit

Het college van B&W krijgt een uitvoeringsprogramma voor 2026-2029 en voor 2030-2033.

Het uitvoeringsprogramma loopt van 2026 tot en met 2029. Op elk onderdeel wordt gemonitord en geëvalueerd gedurende de looptijd van de visie. De uitkomsten zijn de basis voor het uitvoeringsprogramma van 2030-2033, dat onder dezelfde visie valt.

Bijlagen - onderdeel uitmakend van het besluit

Cultuurvisie 2025-2033 *Kunst & Cultuur kunnen méér*
Raadsbesluit cultuurvisie 2025-2033
Agendaverzoek cultuurvisie 2025-2033

Bijlagen - bijgevoegd als achtergrondinformatie

Notitie *Opbrengst ten behoeve van actualisatie presentaties*
Cultuurvisie 2020-2024 *Beleef cultuur in Velsen!*

Burgemeester en wethouders van Velsen,

De secretaris,

D. Veurink

De burgemeester,

F.C. Dales

